

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

**Srednjoročni plan rada
Centralne izborne komisije
Bosne i Hercegovine
2022. –2024.**

Sarajevo, oktobar 2021. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
POGLAVLJE 1. STRATEŠKI OKVIR	4
POGLAVLJE 2. VIZIJA I MISIJA CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BIH.....	6
POGLAVLJE 3. UČESNICI I PARTNERI	7
POGLAVLJE 4. OSNOVNA PROGRAMSKA OPREDJELJENJA CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BIH	13
POGLAVLJE 5. RESURSI I KAPACITETI POTREBNI ZA POSTIZANJE CILJEVA.....	14
POGLAVLJE 6. OKVIR ZA PRAĆENJE PROVOĐENJA PLANA I EVALUACIJU REZULTATA.....	15

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Centralna izborna komisija BiH) je usvojila Srednjoročni plan rada Centralne izborne komisije BiH za period 2022.–2024. godine na svojoj 66. sjednici održanoj 07.10.2021. godine.

Radna grupa za izradu Srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH, imenovana odlukom o procedurama srednjoročnog planiranja broj: 07-1-02-2-44-1/18 od 18.01.2018. godine je pripremila i na kolegiju Centralne izborne komisije BiH održanom dana 31.08.2021. godine, dobila saglasnost na Nacrt Srednjoročnog plana rada za period 2022.-2024. godine, koji je upućen u proceduru pribavljanja mišljenja od strane Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine je, aktom broj: 13-02-2-7215-2/21 od 29.09.2021. godine, (zaprimljenim 4.10.2021. godine), dalo **mišljenje** da je Nacrt Srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH za period 2022.-2024. godine **pripremljen u skladu sa metodološkim smjernicama** navedenim Odlukom o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 62/14) i Uputstvom o metodologiji u postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 44/15) .

Nacrt Srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH za period 2022.-2024. godine, u skladu sa Uputstvom o metodologiji u postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine sadrži: strateški okvir, viziju i misiju, saradnike i partnere, osnovna programska opredjeljenja, resurse i kapacitete za postizanje ciljeva, te okvir za praćenje provedbe plana i evaulacije rezultata. Definisani su pokazatelji uspjeha za srednjorčni cilj i specifični cilj, te pokazatelji rezultata programa Centralne izborne komisije BiH.

Nacrt Srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH za period 2022.-2024. godine je unesen u PIMIS- Informacioni sistem za upravljanje javnim investicijama.

Sastavni dio je i Akcioni plan koji uključuje: ciljeve, programe, projekte, pokazatelje rezultata za programe i procijenjenu vrijednost troškova za trogodišnji period 2022.-2024. godina.

Poglavlje 1. Strateški okvir

1. **Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine**, član 2.9 stav (1) tačka 16¹ utvrđeno je da Centralna izborna komisija BiH podnosi godišnji izvještaj Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština BiH) o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, provođenju Izbornog zakona Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Izborni zakon BiH) i inicira izmjene tog zakona.
2. **Zakonom o finansiranju političkih stranaka**, član 17², propisano je da je Centralna izborna komisija BiH obavezna svake godine Parlamentarnoj skupštini BiH podnijeti izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka.
3. U nadležnosti Centralne izborne komisije BiH je i provođenje **dijela Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine**³, kojim je Centralna izborna komisija BiH nadležna da ocjenjuje, na osnovu dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uslove za imenovanje.
4. **Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije**, član 13⁴, Centralna izborna komisija BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije.
5. Srednjoročni plan rada Centralne izborne komisije BiH za period 2020–2022. godina (akt broj: 07-1-07-10-599-3/19) usvojen je na 50. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 02.10.2019. godine.
6. **Plan integriteta Centralne izborne komisije BiH** je interni dokument koji sadrži skup mjera pravne i praktične prirode kojim se sprečavaju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj različitih oblika koruptivnog ponašanja i korupcije. Plan integriteta sadrži i preporuke za unapređenje sa spiskom preventivnih mjera za smanjenje mogućnosti nastanka koruptivnih pojava uključujući odgovorna lica i vremenski rok za realizaciju preporuka. Usvojen je na 80. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 4. 12. 2014. godine. Centralna izborna komisija BiH je nakon dobijanja saglasnosti od Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK), na 61. sjednici, održanoj 14. 12. 2017. godine, usvojila Revidirani Plan integriteta Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (2018–2019.)⁵ koji je pripremljen u skladu sa aktivnošću 2.7.3. Akcionog plana Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2015–2019.) i Akcionog plana Strategije za borbu protiv korupcije (2015–2019.) kojim je predviđeno da je u drugoj godini nakon usvajanja Strategije potrebno izvršiti usklađivanje postojećeg Plana integriteta.

Naše vrijednosti

---

¹ „Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16 i 41/20

² „Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16

³ „Službeni glasnik BiH“, broj: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 87/07, 94/07 i 24/08

⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj: 103/09 i 58/13

⁵ Akt broj: 04-07-10-1160- 4 /17 od 14. 12. 2017. godine

Vladavina zakona: U svojim aktivnostima izborna administracija postupa isključivo prema važećem zakonodavstvu.

Nezavisnost i nepristrasnost: Centralna izborna komisija BiH je nezavisan organ koji provodi svoje aktivnosti na nezavisan način bez bilo kakvog političkih uticaja ili miješanja, unutar zakonom propisanih nadležnosti. Kao nezavisan organ odgovoran za provođenje slobodnih i poštenih izbora, kao i drugih zakona iz svoje nadležnosti, Centralna izborna komisija BiH provodi svoje aktivnosti na nepristrasan način; ne učestvuje u političkim raspravama i ne demonstrira političku naklonost.

Transparentnost i javnost rada: Izborni procesi i aktivnosti Centralne izborne komisije BiH su u potpunosti transparentni, a sve informacije su dostupne javnosti. Centralna izborna komisija BiH njeguje princip razmjene informacija sa svim ključnim akterima.

Odgovornost: Centralna izborna komisija BiH i njeno osoblje obavljaju svoje dužnosti na odgovoran način i redovno objavljuje izvještaje o radu.

Profesionalni integritet: Centralna izborna komisija BiH će održavati svoju profesionalnu kompetentnost kroz razvoj stručnih, efikasnih, motivisanih i profesionalnih ljudskih resursa.

Ciljevi Centralne izborne komisije BiH

- Zadržati status nezavisne institucije koja doprinosi demokratizaciji društva u Bosni i Hercegovini
- Doprinos izgradnji institucionalnih kapaciteta Bosne i Hercegovine
- Jačanje pluralističke demokratije, ljudskih prava i sloboda i vladavina zakona
- Osiguranje tačnosti biračkih spiskova i identifikacije birača
- Povećanje svjesnosti birača
- Razvoj ljudskih resursa kroz ciljanu edukaciju
- Korištenje savremenih informacionih tehnologija
- Unapređenje saradnje sa svim ključnim akterima
- Razvoj efikasnih mehanizama za monitoring i evaluaciju.

Mandat Centralne izborne komisije BiH

Centralna izborna komisija BiH je nezavisan organ koji podnosi izvještaj neposredno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i čija ovlaštenja iz nje proizilaze⁶, a formiranje stalne izborne komisije Bosne i Hercegovine koja će imati odgovornost za provođenje izbora u Bosni i Hercegovini predviđeno je i članom V Aneksa 3 Okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (Dejtonski mirovni sporazum).

Centralna izborna komisija BiH je nadležna za provođenje Izbornog zakona BiH i njegovih izmjena i dopuna, Izbornog zakona Republike Srpske, Izbornog zakona Brčko distrikta BiH, Zakona o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika u općinama Federacije Bosne i Hercegovine, Zakona o finansiranju političkih stranaka i dijela Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, kojim je Centralna izborna komisija BiH nadležna da ocjenjuje, na osnovu dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uslove za imenovanje. Također, Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, član 13, Centralna izborna komisija BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije.

---

⁶ Član 2.9. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine

Poglavlje 2. Vizija i misija Centralne izborne komisije BiH

Misija

Centralna izborna komisija BiH provodi izborni proces, obavlja finansijsku kontrolu političkih stranaka i ocjenjuje da li kandidati ispunjavaju uslove za imenovanje predsjedavajućeg, ministara i zamjenika ministara u Vijeću ministara BiH, kao i kandidata za direktora i zamjenika direktora u Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i tako doprinosi jačanju demokratskih procesa u BiH.

Vizija

Pružanje podrške demokratskim procesima u BiH i razvoju društva bez korupcije.

Poglavlje 3. Učesnici i partneri

Izborna administracija u Bosni i Hercegovini ima nekoliko nivoa. Glavni regulator izbornog procesa je Centralna izborna komisija BiH koja ima 7 članova, a Sekretarijat Centralne izborne komisije BiH, koji obavlja administrativno-tehničke poslove izbornih aktivnosti i reviziju finansiranja političkih stranaka, broji 74 državna službenika i zaposlenika po Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH (broj: 07-2-02-3-84-1/14 od 22. 1. 2014. godine i broj: 05-1-02-3-617-1/15 od 27.09.2015). Trenutan broj zaposlenih u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH iznosi 59.

U skladu sa Izbornim zakonom BiH formiraju se i izborne komisije entiteta i kantona. Trenutno postoji samo Republička izborna komisija Republike Srpske dok u Federaciji BiH nije formirana izborna komisija. Na lokalnom nivou postoje 143 općinske i gradske izborne komisije (OIK/GIK) uključujući i Izbornu komisiju Brčko distrikta BiH, od čega su 120 općinske izborne komisije, 22 gradske izborne komisije (Banja Luka, Trebinje, Prijedor, Bijeljina, Doboj, Mostar, Zenica, Tuzla, Bihać, Široki Brijeg, Cazin, Livno, Zvornik, Goražde, Gradiška, Gradačac, Gračanica, Srebrenik, Živinice, Visoko, Ljubuški, Čapljina) i Izborna komisija Brčko distrikta BiH. U skladu s Odlukom o broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini – „Službeni glasnik BiH“, broj: 17/18) i Odlukom o izmjenama Odluke o broju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini, („Službeni glasnik BiH“ broj: 56/19) imenovano je ukupno 561 člana izbornih komisija.

U postupku provođenja Općih izbora 2018. godine koji su provedni 07.10.2018. godine ukupno je imenovano 52.191 članova biračkih odbora (6.118 biračkih odbora) za glasanje na redovnim biračkim mjestima, u odsustvu i putem mobilnih timova. Za glasanje u diplomatsko konzularnim predstavništvima imenovano je 60 članova biračkih odbora (10 biračkih odbora). U postupku provođenja Lokalnih izbora 2020. godine koji su provedni 15.11.2020. godine ukupno je imenovano 49.287 članova biračkih odbora (5.720 biračkih odbora) za glasanje na redovnim biračkim mjestima, u odsustvu i putem mobilnih timova.

Za glasanje u diplomatsko konzularnim predstavništvima za Lokalne izbore 2020. godine imenovano je 42 članova biračkih odbora (7 biračkih odbora).

Na lokalnom nivou postoje i centri za birački spisak, a tokom izbornih godina formiraju se birački odbori koji nisu stalna tijela izborne administracije. Također, u izornoj godini formira se Glavni centar za brojanje u kojem se angažuje oko 500 vanjskih saradnika.

Odlukom o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine za Opće izbore 2018. godine broj: 05-1-07-1-767-4/18 od 20.08.2018. godine i broj: 05-1-07-1-767-6/18 od 30.08.2018. godine utvrđen je broj birača od 77.814. Odlukom o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine za lokalne izbore 2020. godine broj: 05-1-07-1-997/20 od 01.10.2020. utvrđen je broj birača od 101.771. Odlukom o izmjeni odluke broj: 06-1-07-2-1075-1/20 od 08.10.2020. godine broj: 05-1-07-2-1075-2/20 od 05.11.2020. godine, sa stanjem na dan 01.10.2020. godine, utvrđen broj birača za glasanje putem pošte na Lokalnim izborima koji su se održali 15.11.2020. godine iznosi 102.377.

Odlukom o zaključivanju i potvrđivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska za Opće izbore 2018. godine i objavljivanju broja birača za svaku izbornu jedinicu broj: 06-1-07-2-818-1/18 od 30.08.2018. godine utvrđen je broj birača od 3.352.933. Odlukom o zaključivanju i potvrđivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska za Lokalne izbore 2020. godine i objavljivanju broja birača za svaku izbornu jedinicu broj: 06-1-07-2-1075-1/20 od 08.10.2020. godine utvrđen je broj birača od 3.283.194. Odlukom o izmjeni ove odluke broj: 05-1-07-2-1075-2/20 od 05.11.2020. godine, sa stanjem na dan 01.10.2020. godine, utvrđen broj birača za glasanje na Lokalnim izborima koji su se održali 15.11.2020. godine iznosi 3.283.380.

Odlukom o zaključivanju i potvrđivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska za Lokalne izbore 2020. godine u Gradu Mostaru i objavljivanju broja birača za gradsku izbornu jedinicu i izborne jedinice gradskog područja broj: 06-1-07-2-1525-1/20 od 11.11.2020. godine utvrđen je broj birača od 100.864.

Vijeće Evrope – Centralna izborna komisija BiH njeguje dugogodišnju saradnju sa Vijećem Evrope kroz pružanje pomoći u organizaciji edukativnih seminara za predstavnike izborne administracije, podršku implemenatciji programa pomoći uključujući podršku organizaciji postizborne konferencije, pripremi kurikuluma za Centar za edukaciju Centralne izborne komisije BiH, obuku članova i rukovodećeg osoblja Centralne izborne komisije BiH, podršku radu Interresorne radne grupe za analizu stanja i predlaganje modaliteta za uvođenje novih tehnologija u izborni proces, štampanje brošure „Nove tehnologije u izbornom procesu-izazovi i mogućnosti primjene u BiH“, „Zbornika autorskih radova o pitanjima i zaključcima koji potiču sa konferencije “Lokalni izbori 2016 – naučene lekcije“. U 2018. godini Vijeće Evrope je u okviru programa predizborne pomoći Bosni i Hercegovini za Opće izbore 2018. godine pružilo bespovratnu finansijsku pomoć za organizaciju predizborne konferencije „U susret Općim izborima 2018. godine“ (Hotel Hills, Ilidža, 19.-20.06.2018. godine), te izradi i štampanju pet publikacija: „Izbori u Bosni i Hercegovini – dug put ka demokratskim standardima; Priručnik za rad biračkog odbora u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2018. godine; Priručnik za posmatranje izbora u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2018. godine; Praktikum za izbornu komisiju osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini; Praktikum za finansiranje izborne kampanje i finansiranje političkih stranaka. U 2019. godini Vijeće Evrope je, kao sufinansijer, pružilo bespovratnu finansijsku pomoć za organizaciju postizborne konferencije „Opći izbori 2018. godine-izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovine“ (Hotel Hills, Ilidža, 14.-16.04.2019. godine).

U 2020. godini Vijeće Evrope je pružilo pomoć za provođenje programa podrške Lokalnim izborima 2020. godine a odnosilo se na pripremu, izradu i distribuciju: Priručnika za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – lokalni izbori 2020.; Vodič za izbornu administraciju u vezi s aktivnostima tokom izbornog dana pod uvjetima izazvanih pandemijom virusa COVID -19, Priručnik za posmatranje izbora u Bosni i Hercegovini-Lokalni izbori 2020. godine, “Uloga društvenih medija u izbornom procesu“ – Smjernice za aktere na izborima” i Edukacijska i izborna kampanja – mladi birači.⁷

Organizacija za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE) – Centralna izborna komisija BiH ostvaruje zapaženu saradnju s Misijom OSCE-a u Bosni i Hercegovini. Ta saradnja ogleda se u pružanju podrške, na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, kroz provedbu projekata s ciljem unapređenja izbornog procesa, pribavljanju stručnih mišljenja i stavova relevantnih međunarodnih organizacija (Venecijanske komisije, Vijeća Evrope i Ureda OSCE/ODIHR-a) o svim pitanjima koja su u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, a u skladu s Memorandumom o razumijevanju između Centralne izborne komisije BiH i Misije OSCE u Bosni i Hercegovino potpisanom 31.08.2018. godine.

Za Opće izbore 2018. godine Misija OSCE u BiH je uz pomoć ambasada Norveške, Ujedinjenog Kraljevstva i USAID osiguralo donatorsku pomoć za nabavku transparentnih glasačkih kutija i provela postupak nabavke i transporta glasačkih kutija do OIK/GIK. Nadalje, Misija OSCE u BiH je pružila podršku radu Centralne izborne komisije BiH putem angažmana IT stručnjaka, nadzora obuke biračkih odbora. U 2019. godini Misija OSCE u BiH je pružila donatorsku pomoć kod finansiranja organizacije postizborne konferencije „Opći izbori 2018. godine-izazovi izbornog procesa u Bosni i Hercegovini“ (Hotel Hills, Ilidža, 14.-16.04.2019. godine), te nabavku i instaliranje livestream sistema za prenos sjednica Centralne izborne komisije BiH.

U 2020. godini Misija OSCE u BiH je pružila donatorsku pomoć u opremi (kompjuterska i fotografska oprema). Nadalje, uz podršku OSCE BiH pripremljena je Strategija edukacije birača (2020–2023) i Akcioni plan. Također, OSCE BiH omogućila je štampanje privremenih biračkih spiskova za Lokalne izbore 2020. godine, te pripremu video materijala: Kako popuniti obrazac PRP1 i PRP2; izborne prevare.

---

⁷ Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na svojoj 15. redovnoj sjednici održanoj 27.08.2020. odobrilo potpisivanje ovog Ugovora o grantu i ovlastilo predsjednika Centralne izborne komisije BiH da potpiše isti. Odluka Predsjedništva BiH broj: 01-50-1-2516-20/20 od 27.07.2020. godine.

Ured OSCE-a za demokratske institucije i ljudska prava (OSCE/ODIHR) – Na poziv Centralne izborne komisije BiH Ured OSCE/ODIHR-a redovno raspoređuje svoju izbornu posmatračku misiju tokom održavanja Općih izbora u BiH. OSCE/ODIHR vrši procjenu usklađenosti izbornog procesa s obavezama prema OSCE-u, drugim međunarodnim obavezama i standardima za demokratske izbore te s domaćim zakonodavstvom. U svom konačnom izvještaju OSCE/ODIHR daje preporuke za unapređenje izbornog procesa. Završni izvještaj posmatračke misije OSCE/ODIHR sa Općih izbora 2018. godine objavljen je 25. januara 2019. godine. Izvještaj je dostupan na Internetskoj stranici OSCE/ODIHR-a.⁸

U postupku pripreme podzakonskih akata potrebnih za provođenje Lokalnih izbora 2020. godine OSCE/ODIHR je dostavio svoje neformalne komentare na nacрте provedbenih akata i to: Pravilnik o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine; Pravilnik o upotrebi i izradi izvoda iz Centralnog biračkog spiska; Pravilnik o utvrđivanju kvalifikacija i postupku imenovanja članova biračkih odbora; Pravilnik o provođenju izbora; Uputstvo o procedurama za rješavanja po prigovorima i žalbama podnesenim izbornim komisijama; Instrukcija o provođenju člana 7.3 Izbornog zakona BiH (utvrđivanje definicije “govora mržnje”).⁹

Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH OSCE/ODIHR je dostavio komentare na nacrt “Instrukcije o provođenju izbora u vrijeme COVID-19” i shematski prikaz biračkog mjesta).

Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini - U 2020. godini su nastavljene i okončane aktivnosti na implementaciji projekta “Podrške EU razvoju Strategije i Akcionog plana za poboljšanje integriteta, transparentnosti i učinkovitosti izbornog procesa u BiH” koji je financiran putem Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA) u ukupnom iznosu od 299.000 eura, a provela ga je Indra Soluciones Tecnologicas de Información SL, španska kompanija sa 40-godišnjim iskustvom u pružanju tehnoloških rješenja i profesionalnih usluga za upravljanje izbornim procesima u 40 različitih zemalja. Cilj projekta je bio podrška provođenju jednog od 14 ključnih prioriteta iz mišljenja Evropske komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj uniji (EU) i osigurati da se izbori provode u skladu sa evropskim standardima, provodeći preporuke OSCE/ODIHR-a i Venecijanske komisije. Nadalje, projekat je imao za cilj podržati jačanje institucionalnih kapaciteta Centralne izborne komisije BiH u oslovljavanju tehničkih nedostataka izbornog procesa, uključujući moguće uvođenje tehnoloških alata i poboljšanje komunikacije Centralne izborne komisije BiH sa ciljem ponovnog uspostavljanja povjerenja javnosti u izborni proces. Ishodi projekta su trebali dati zajednički strateški okvir za BiH orijentiran ka budućnosti, dozvoljavajući dodatno finansiranje iz EU finansijskih instrumenata, drugih donatora i Centralne izborne komisije BiH za provođenje Akcionog plana. Strategija je osmišljena oko četiri prioritete oblasti (strateške linije) od kojih svaka ima niz srednjoročnih linija djelovanja (ukupno 39) kako bi ostvarila svoje ciljeve: 1. Organizacioni okvir i procjena učinka; 2. Dostupnost i spremnost osoblja. Razvoj sposobnosti i planovi zadržavanja talenata; 3. Pružanje usluga. Kvalitet izbornih podataka i integritet procesa glasanja i brojanja; 4. Model kontinuiranog poboljšanja i uloga u unapređivanju demokratije.

Udruženje evropskih izbornih zvaničnika (ACEEEO) – Udruženje evropskih izbornih zvaničnika okuplja tijela za provedbu izbora iz evropskih država, a Centralna izborna komisija BiH je njegov institucionalni član od 2002. godine. Cilj ACEEEO-a je promocija demokratskih procesa i procedura među članicama i drugim akterima uključenim u izborni proces. Centralna izborna komisija BiH je dva puta bila članica Izvršnog odbora ACEEEO-a, a predstavnici Centralne izborne komisije BiH redovno učestvuju na godišnjim konferencijama i sastanku generalne skupštine ACEEEO. Centralna izborna komisija BiH je 8. septembra, 2020. godine učestvovala u radu Generalne Skupštine ovog Udruženja koja

---

⁸ <https://www.osce.org/bs/odihr/elections/bih/411161?download=true>

⁹ OSCE/ODIHR projekat “Podrška izborima na Zapadnom Balkanu/Support to Elections in the Western Balkans”

je održana u online formatu. Centralna izborna komisija BiH je također uzela učešće na 29. godišnjoj konferenciji ACEEEO-a, koja je održana online u periodu od 08.-10. septembra, 2020. Godine.

Udruženje svjetskih izbornih tijela (A-WEB) – Udruženje svjetskih izbornih tijela je osnovano s ciljem globalne razmjene znanja među tijelima za provedbu izbora širom svijeta. Centralna izborna komisija BiH je bila aktivan sudionik u procesu osnivanja A-WEB-a koje je formalno ustanovljeno u oktobru 2013. godine u Republici Koreji. Predstavnik Centralne izborne komisije BiH je bio član prvog tročlanog Odbora za nadzor i reviziju A-WEB-a. Predstavnici Centralne izborne komisije BiH učestvuju u programima izgradnje kapaciteta, posmatračkim misijama koje organizira A-WEB kao i u radu Generalne skupštine A-WEB i tematskih konferencija. Sekretarijat Centralne izborne komisije BiH učestvovao je na webinaru pod naslovom „Načini za prevazilaženje izazova COVID-19 u provođenju izbora: Od politike do tehnološkog aspekta”, koji je održan 16.09.2020. godine.

Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP)-najveći multilateralni izvor razvojne pomoći u svijetu.

Ova organizacija koja se financira putem donacija osigurava obuku, stručne konzultacije i ograničenu pomoć u opremi za zemlje u razvoju. Projekat „Žene u izborima u Bosni i Hercegovini“, koji je implementirao UNDP je trogodišnji projekat (2017.-2020.) čiji glavni cilj je bio osnažiti liderstvo i učešće žena u političkom životu. Projekat je primjenjivao pristup UN-a „rodna jednakost na biranim funkcijama“ kako bi pomogao da se osigura poticajna sredina za povećanje broja žena koje će biti izabrane na javne funkcije na svim nivoima, u svim sferama odlučivanja u Bosni i Hercegovini. Partneri na implementaciji projekta su bili: Centralna izborna komisija BiH, Agencija za ravnopravnost spolova BiH, Parlamentarna skupština BiH, Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Parlamentarne skupštine BiH i drugi relevantni partneri kroz javne diskusije i radionice, javna saslušanja itd., u cilju promoviranja političkog učešća žena.

Kroz projekat je planirano da se jača angažiranje žena u javnom životu i njihova pozicija u procesu odlučivanja te osiguraju realne i jednake šanse kao i muškarcima, kako na općim izborima (2018.) tako i dugoročno i lokalnim izborima 2020. godine, kroz zagovaranje jednakih prava žena i njihovo učešće u politici. U aktivnostima na jačanju liderstva i učešća žena u političkom životu primijenjen je se dvostruki pristup – vertikalno, predlaganje strukturnih prilagodbi kako bi se omogućio prostor za veći broj žena u politici, kao i horizontalno, podsticanje sljedeće generacije liderki u zajednici kroz prilagođene inicijative umrežavanja i izgradnje kapaciteta. Osim toga, kroz projekat se izgrađivala svijest političkih stranaka o rodnoj jednakosti, u cilju izmjena njihovih internih pravila i programskih deklaracija kako bi postali rodno osjetljiviji i promovirali ulogu žena u politici.

Centralna izborna komisija BiH je uveliko zainteresirana da intenzivira saradnju po pitanjima rodne jednakosti. Centralna izborna komisija BiH redovno dostavlja informacije Agenciji za ravnopravnost spolova potrebnih za izradu izvještaja o realizaciji Gender akcionog plana, kao i informacije o primjeni Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDEW). Centralna izborna komisija BiH je do sada podržala nekoliko inicijativa za ostvarivanje rodne jednakosti, kao što su obuke aktivistkinja, kandidatkinja i žena izabranih na izborima u organizaciji Vijeća Evrope, promoviranje rodnih kvota na Svjetski dan izbora 2017. godine, 16 dana aktivizma, itd. Općinske izborne komisije će također biti konsultirane i prema potrebi uključene. Dana, 30.07.2020. godine Centralna izborna komisija je usvojila Izjavu o opredjeljenosti za ravnopravnost spolova (broj: 04-50-2-1180-35/2017) koja je pripremljena u suradnji sa Agencijom za ravnopravnost spolova BiH i UNWomen.

U 2020. godini predstavnice Centralne izborne komisije BiH (članice projektnog odbora „Žene na izborima u BiH) su 16. januara 2020. godine učestvovala na diskusiji o Izbornom zakonu i izbornom sistemu BiH “Izborni zakon i izborni sistemi Bosne i Hercegovine- intervencije za postizanje

ravnopravne zastupljenosti žena i muškaraca” koja je organizirana na osnovu nalaza Polazne studije o barijerama političkom učešću žena u Bosni i Hercegovini.

Dana, 19.02.2020. godine u Centru za edukaciju Centralne izborne komisije BiH javnosti je predstavljen koncept i brošura „Strateški pristup uspjehu kandidatkinja u izbornim kampanjama“ koja je pripremljena u konsultacijama sa Centralnom izbornom komisijom BiH, na osnovu nalaza i preporuka Polazne studije¹⁰.

Predstavnice Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH su prisustvovala i obukama za državne službenike/ce, članove-ice Koordinacionog odbora za implementaciju Gender akcionog plana Bosne i Hercegovine, Koordinacionog odbora za implementaciju Akcionog plana za sprovedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti 1325 „Žene, mir, sigurnost“, te Komisije za ravnopravnost spolova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine koje su organizirane na osnovu „Priručnika za uključivanje principa ravnopravnosti spolova u zakone i politike“.

UNWomen je u okviru projekta “Žene na izborima u Bosni i Hercegovini” pružila podršku u izgradnji web stranice **Online** Informaciono-dokumentacionog centra Centra za edukaciju CIK BiH - INDOC **za potrebe Centralne izborne komisije BiH** koji ima slijedeće segmente: (1) Online biblioteku, i (2) Online edukaciju. Treći segment se odnosi na statistike. Uvođenjem Online INDOC Centra za edukaciju CIK BiH je učinila značajan iskorak u poboljšanju procesa izbora u segmentu edukacije izborne administracije, informisanja biračkog tijela i svih drugih učesnika-ca u izbornom procesu, uključujući i političke subjekte. Iako su svi navedeni subjekti ciljna grupa INDOC-a, ovim Projektom se naročito ciljalo na žene koje čine izbornu administraciju, političke subjekte i kandidatkinje, te biračko tijelo, kako bi im se na ovaj način olakšao pristup informacijama, obezbijedila brža razmjena podataka i znanja iz izbornih oblasti. INDOC je dostupan na linku <http://edukacijacik.ba/bs>

Projekat „Žene na izborima u BiH“ je formalno završio krajem maja 2021. godine, međutim, određene aktivnosti nisu mogle biti implementirane zbog pandemije COVID-19 stoga je odobren nastavak aktivnosti do kraja 2021. godine.

Međunarodna fondacija za izborne sisteme (IFES)

U 2019. godini IFES je Centralnoj izbornoj komisiji BiH pružila podršku u oblasti registracije birača. Konkretna aktivnosti koje su realizovane uključuju: Analizu procesa registracije birača u BiH, april 2019. godine; Analizu integriteta podataka u biračkom spisku za Centralnoj izbornoj komisiji BiH; Pripremu tehničkog dokumenta za formiranje konsultativne grupe o registraciji birača; Pripremu tehničkih preporuka za Centralnu izbornu komisiju BiH po pitanju označavanja umrlih birača na biračkom spisku; Analizu kapaciteta Odsjeka za Informaciono-komunikacione tehnologije za Centralnu izbornu komisiju BiH; Pripremu tehničke specifikacije za izradu portala za registraciju birača van BiH; Tehničku pomoć pri organizaciji radionice “Centralni birački spisak - Iskustva i preporuke za unaprjeđenje”, 27.11.2019. godine.

Aktivnosti koje su realizovane uz podršku IFES-a su podržale provođenje preporuka Jedinice za internu reviziju Parlamentarne skupštine BiH. Naime, preporuke 3 i 4 se odnose na izmjene jedinstvene metodologije obrade i vođenje evidencije Centralnog biračkog spiska u skladu sa

---

¹⁰ Brošura nudi savremeni pristup predizbornim kampanjama, savjeti sadržani u ovoj brošuri temelje se na najboljim međunarodnim praksama, ali istovremeno su prilagođeni i mogućnostima koje pruža izborni sistem BiH.

važecim propisima odnosno donošenje novih ili izmjene i dopune postojećih propisa kako bi se omogućilo uvođenje druge kontrole ispravnosti Centralnog biračkog spiska na nivou Centralne izborne komisije BiH, kako bi Centralna izborna komisija BiH mogla direktno uticati na ispravnost Centralnog biračkog spiska. (*Izveštaj o naknadnom internom revizijskom pregledu sistema provođenja izbora i upravljanja Centralnim biračkim spiskom u Centralnoj izbornoj komisiji BiH (broj: 03/16-16-1-2197-1/18) od 11.02.2019.*)

Zbog kontinuiranog problema nedostatka stručnjaka informatičko-komunikacijskih tehnologija, na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, IFES je angažirao dva stručnjaka (jednog domaćeg i jednog međunarodnog stručnjaka) da izvrše procjenu u informatičke sigurnosti izbora u BiH. IFES –ovi stručnjaci su također pružili tehničku pomoć pri izradi uputstva za biračke odbore odnosno rad izborne administracije na Dan izbora u uslovima pandemije COVID-19.

Tokom 2019. godine predstavnici Centralne izborne komisije BiH su učestvovali na kursovima koje je organizirao IFES u suradnji sa Tallin University of Tehnology (Tall Tech) na temu “Uvod u izborne tehnologije i cyber higijena” u Talinu, Republika Estonija (od 25.-27.06.2019.) i „Izborne tehnologije i cyber higijena (od 10.-13.12.2019.).

Tokom 2020. godine predstavnici Centralne izborne komisije BiH su učestvovali na treningu za izborne administracije na temu liderstva u izbornom procesu u februaru 2020.godine organizovanom od strane IFES-a, te radionici na temu nadzora nad finansiranjem političkih stranaka u istom mjesecu. U 2020. godini za potrebe obuka izborne administracije i svih osoba zainteresiranih za izborni proces IFES je uz finansijsku podršku USAID podržao razvoj platforme za online kurs i online kursa „Obuka za rad u biračkom odboru“ na jezicima u zvaničnoj upotrebi u Bosni i Hercegovini. On line kurs je dostupan na <https://obuke.izbori.ba> Također, IFES-ov ekspertni tim je izvršio procjenu cyber sigurnosti informacionog sistema u Centralnoj izbornoj komisiji BiH, nakon čega bi trebala uslijediti izrada Priručnika o cyber sigurnosti i organizacija treninga za zaposlene u CIK BiH; kao i razvoj online obuka za potencijalne članove biračkog odbora (e-obuka) za potrebe Centralne izborne komisije BiH.

IFES je putem ZOOM aplikacije, u periodu od 18.05. do 20.05.2021. godine, odrađao trodnevnu radionicu za revizijsko osoblje Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka Centralne izborne komisije BiH. Cilj radionice je bio da se revizijsko osoblje upozna sa evropskim standardima regulacije, principima nadzora i iskustvom evropskih zemalja u oblasti kontrole finansiranja političkih stranaka.

Poglavlje 4. Osnovna programska opredjeljenja Centralne izborne komisije BiH

Glavni fokus Centralne izborne komisije BiH u naredne tri godine od 2022. do kraja 2024. godine će biti na implementaciji sljedećeg srednjoročnog cilja:

SREDNJOROČNI CILJ	Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima i međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja.
--------------------------	--

Specifični cilj je istovjetan sa srednjoročnim ciljem jer je Centralna izborna komisija BiH svoje aktivnosti uvezala u **jedan program –Provođenje zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH sa više projekata.**

SPECIFIČNI CILJ	Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima i međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja.
------------------------	--

Programi i projekti Centralne izborne komisije BiH u srednjoročnom periodu uključuju:

Specifični cilj 1. Provođenje izbornog procesa i implementacija rezultata izbora	
Program : Provođenje zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine	<p>Projekat 1: Priprema za provođenje izbornog procesa i implementacija rezultata izbora (Implementacija rezultata izbora, vođenje Centralnog biračkog spiska, obuka, provođenje prijevremenih izbora, organizacija postizborne konferencije, usavršavanje izborne administracije i aktivno učešće u prijedlozima za reformu izbornog zakonodavstva)</p> <p>Projekat 2: Kontrola i revizija finansiranja političkih stranaka i izbornih kampanja</p> <p>Projekat 3: Uvođenje digitalnih tehnologija u izborni proces u BiH</p> <p>Projekat 4: Provođenje Općih izbora 2022. godine</p> <p>Projekat 5. Provođenje Lokalnih izbora 2024. godine</p>

Poglavlje 5. Resursi i kapaciteti potrebni za postizanje ciljeva

Finansijska sredstva se osiguravaju u budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH. Troškovi koji nastaju u toku realizacije srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH se odnose na finansiranje redovnih aktivnosti neposredne potrošnje za implementaciju rezultata izbora, vođenje Centralnog biračkog spiska, aktivnosti Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH, obuka i usavršavanje izborne administracije, kontrola i revizija finansiranja političkih stranaka i izbornih kampanja, troškovi posebnih namjena za provođenje Općih izbora 2022. godine, uvođenja novih digitalnih tehnologija i troškovi posebnih namjena za provođenje Lokalnih izbora 2024. godine.

Za realizaciju programa i pripadajućih projekata u cilju postavljenog srednjoročnog cilja, definisanog Srednjoročnim planom rada Centralne izborne komisije BiH za period 2022.-2022. godina, potrebno je, u okviru budžeta institucija Bosne i Hercegovine osigurati finansijska sredstva u iznosu od **37.039.000,00 KM**.

Za eventualne prijevremene izbore finansijska sredstva se osiguravaju iz transfera općina, gradova i entiteta. Manji projekti uglavnom za obuke izborne administracije ponekad se finansiraju iz inostranih donacija.

Jačanje organizacionih kapaciteta potrebnih za izvršenje plana

Aktivnosti predviđene u srednjoročnom periodu 2022.–2024. će biti realizovane u okviru redovnih poslova Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH kao i redovnih zadataka ostale izborne administracije u BiH (općinskih/gradskih izbornih komisija, centara za birački spisak).

U skladu s članom 27. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH (broj: 07-2-02-3-84-1/14 od 22. 1. 2014. godine i broj: 05-1-02-3-617-1/15 od 27.09.2015. godine) u godini u kojoj se provode redovni, prijevremeni, ponovni ili odgođeni izbori donosi se plan o angažovanju

osoblja za vanredne ili povremene poslove zbog priprema i provođenja izbora. U 2020. godini donesen je Pravilnik o načinu i trajanju angažovanja dodatnog osoblja za pripremu i provedbu Loklanih izbora 2020.godine broj: 05-1-02-3-403-2/20 od 06.05.2020.godine.

U toku je priprema novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH.

Centralna izborna komisija BiH donosi poseban pravilnik kojim se reguliše način i trajanje angažovanja dodatnog osoblja, nazivi i opisi poslova, uvjeti za obavljanje istih i broj izvršilaca.

Poglavlje 6. Okvir za praćenje provođenja plana i evaluaciju rezultata

Definisanje ključnih pokazatelja

Centralna izborna komisija BiH podnosi izvještaj o svome radu Parlamentarnoj skupštini BiH u kojem daje preporuke za unapređenje relevantnog zakonodavstva i izbornih procesa. U skladu sa preporukama iz Izvještaja o provedbi zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2015. godini koji je Centralna izborna komisija BiH podnijela Parlamentarnoj skupštini BiH Vijeće ministara BiH je na svojoj 87. sjednici održanoj 29.12.2016. godine donijelo Odluku o formiranju Radne grupa za analizu stanja i predlaganje modaliteta za uvođenje novih tehnologija u izborni proces, a na prijedlog Ministarstva civilnih poslova BiH. U sastav Radne grupe imenovana su tri predstavnika Centralne izborne komisije BiH, po dva predstavnika Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA) i Ministarstva komunikacija i prometa te po jedan predstavnik državnih ministarstava sigurnosti, vanjskih poslova, finansija i trezora te civilnih poslova.

Prvi šestomjesečni izvještaj ad hoc radne grupe usvojen je na 108. sjednici Vijeća ministara BiH održanoj 19.07.2017. godine. Drugi šestomjesečni izvještaj je u proceduri usvajanja.

U Izvještaju o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2020. godini date su 24 preporuke klasificirane u 5 kategorija: Izmjene izbornog zakonodavstva; Oblast finansiranja političkih stranaka, Oblast javnih nabavki; Uvođenje novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini; Skladište Centralne izborne komisije BiH i Podrška razvoju ljudskih potencijala i unapređenju saradnje sa svim zainteresovanim stranama.

Također, tokom provođenja izbora OSCE/ODIHR vrši monitoring i evaluaciju izbornog procesa (uključujući pravni okvir, izborni sistem, izbornu administraciju, upis birača, ovjeru kandidata, izbornu kampanju, finansiranje kampanje, medije, prigovore i žalbe, posmatranje izbora) nakon čega objavljuju Izvještaj izborne posmatračke misije u kojem daju prioritete i ostale preporuke za unapređenje procesa u skladu s obavezama prema OSCE-u, drugim međunarodnim standardima i standardima za demokratske izbore. U Završnom izvještaju Bosna i Hercegovina Opći izbori 7. oktobar 2018. godine, od 25. januara 2019. godine, Izborna posmatračka misija OSCE/ODIHR je dala 7 (sedam) prioriteta i 15 (petnaest) ostalih preporuka koje trebaju biti shvaćene u kombinaciji sa ranijim preporukama koje još nisu provedene.

Nadalje, analiza Zakona o finansiranju političkih stranaka urađena je od strane ekspertnog tima Grupe zemalja Vijeća Evrope za borbu protiv korupcije – GRECO, u okviru trećeg kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu – u oblasti Transparentnost finansiranja političkih stranaka i izdat je Evaluacijski izvještaj za Bosnu i Hercegovinu, koji je usvojio GRECO na 51. Plenarnoj sjednici (Strasbourg, 23–27. maj 2011. godine). Nakon ovog izvještaja, u kojem je Bosni i Hercegovini dato devet preporuka za unapređenje transparentnosti finansiranja političkih stranaka, GRECO prati implementaciju preporuka i izdata su još

četiri izvještaja: Izvještaj o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranaka” (usvojio GRECO na 61. Plenarnoj sjednici, Strasbourg, 14–18. oktobar 2013. godine), Privremeni Izvještaj o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranaka” (usvojio GRECO na 64. Plenarnoj sjednici, Strasbourg, 16–20. juni 2014. godine), Drugi privremeni Izvještaj o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranaka” GRECO je usvojen na 68. Plenarnoj sjednici (Strasbourg, 15–19. juna 2015. godine) i Treći privremeni izvještaj o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a (usvojio GRECO na 72. Plenarnoj sjednici, Strasbourg, 27. juna do 01. jula 2016. godine). Konstatacije GRECO-a, iznesene u navedenim izvještajima nedvosmisleno ukazuju na činjenicu da realizacija preporuka zavisi od izmjena zakonske regulative. U Trećem privremenom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a, u okviru trećeg kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu – oblast Transparentnost finansiranja političkih stranaka, navedeno je da je jedna preporuka provedena na zadovoljavajući način, a jedna preporuka je provedena djelimično, od ukupno datih devet preporuka. U Četvrtom privremenom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a, u okviru trećeg kruga evaluacije - oblast Transparentnost finansiranja političkih stranaka (usvojen na 76. plenarnoj sjednici u Strasbourgu, 19.-23. juni 2017. g.), navedeno je da je od ukupno devet preporuka GRECO-a pet preporuka realizovano djelimično i jedna preporuka je realizovana na zadovoljavajući način.

Nakon četvrtog privremenog izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a, izdat je Drugi izvještaj o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 81. plenarnoj sjednici u Strasbourgu, 03.-07. decembra 2018. g.), u kome GRECO navodi da od ukupno devet preporuka GRECO-a tri preporuke i dalje nisu realizovane, pet preporuka je realizovano djelimično i jedna preporuka je realizovana na zadovoljavajući način.

Izdat je i Dodatak Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 85. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strasbourgu, 21.-25. septembar 2020. g.), u kome se navodi „*GRECO izražava razočaranje zbog toga što nije postignut napredak od Četvrtog privremenog izvještaja o usklađenosti iz 2017. godine. Još mnogo toga treba učiniti, između ostalog, za usklađivanje složenog zakonskog okvira, promicanje upotrebe bankarskog sistema za doprinose političkim strankama i povećanje finansijskih i kadrovskih resursa dodijeljenih Centralnoj izbornoj komisiji za nadzor političkog finansiranja*”.

Također, Centralna izborna komisija BiH je, u okviru svojih nadležnosti, uložila značajne napore na unapređenju transparentnosti finansiranja političkih stranaka i izborne kampanje, tako što je usvojila tri pravilnika: Pravilnik o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka¹¹, Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka¹² i Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima nezavisnih kandidata¹³, te razvila aplikaciju za elektronsko podnošenje finansijskih izvještaja od strane političkih stranaka, čime se direktno doprinosi pravovremenom informisanju o finansiranju političkih stranaka i finansiranju izborne kampanje.

U Izvještaju o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2017. godini Centralna izborna komisija BiH je preporučila da se preispita i izbalansira postojeće zakonodavstvo u oblasti organizovanja i političkog djelovanja političkih stranaka; unaprijedi pravni okvir za finansiranje političkih stranaka i finansiranja predizborne kampanje političkih subjekata kako bi se osigurala objava izvora finansiranja prije dana izbora.; unaprijede odredbe izbornog zakonodavstva s ciljem sužavanja prostora za (zlo)upotrebu javnih resursa u predizbornoj kampanji, izvan formalnog

¹¹ -Službeni glasnik BiH“, broj 96/13 i 89/16

¹² -Službeni glasnik BiH“, broj 10/18

¹³ -Službeni glasnik BiH“, broj 10/18

finansiranja političkih stranaka; da se uvedu strožije kazne za nezakonito finansijsko poslovanje političkih stranaka, i da se potpuno implementiraju preporuke GRECO-a

Centralna izborna komisija BiH je dala svoj doprinos na realizaciji preporuka GRECO-a i OSCE/ODIHR-a, tako što je u junu 2021. godine, u skladu sa zakonskim nadležnostima, pripremila nacrt Inicijative za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Ovim prijedlogom zakona obuhvaćeno je i poglavlje 15. koje se odnosi na finansiranje izborne kampanje i obezbjeđenje transparentnosti nad troškovima kampanje. Nakon obavljenih konsultacija sa uključenim akterima i predstavnicima međunarodne zajednice Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine će uputiti Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i usvajanje.

Prijedlogom zakona prvi put je data definicija zloupotrebe javnih resursa, propisuje se zabrana korištenja javnih resursa u svrhu izborne kampanje izabranih zvaničnika i propisuju se sankcije za zloupotrebu javnih resursa.

Takođe, Centralna izborna komisija BiH je izradila Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka, u koji su ugrađene preporuke GRECO-a i OSCE/ODIHR-a.

Centralna izborna komisija BiH je dala svoj doprinos izradi Prijedloga akcionog plana za realizaciju 14 ključnih prioriteta iz Mišljenja Evropske komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj uniji u koji su uključene i presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, presude Ustavnog suda BiH, preporuke OSCE/ODHIR i GRECO-a.

POKAZATELJI USPJEHA za srednjoročni cilj Centralne izborne komisije BiH

		Početna vrijednost (n) 2021. godina	Očekivana vrijednost (n+3) 2024.godina
SREDNJOROČNI CILJ CIK BiH	Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima i međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja		
POKAZATELJ USPJEHA 1.1.	<ul style="list-style-type: none"> Procenat realizovanih preporuka iz Izvještaja o provedbi zakona iz nadležnosti CIK BiH u 2020. godini 	Realizovane 8 preporuka djelimično, od čega 2 započeti (oko 20%)	Realizovano 100% preporuka (24)
POKAZATELJ USPJEHA 1.2.	<ul style="list-style-type: none"> Procenat realizovanih prioriternih preporuka iz Izvještaja međunarodnih posmatračkih misija (OSCE/ODIHR) za 2018.godinu 	0%	Realizovano 100% prioriternih preporuka (7)
POKAZATELJ USPJEHA 1.3.	<ul style="list-style-type: none"> Stepen usklađenosti zakonodavnog okvira s preporukama GRECO-a 	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 41/16)	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka osigurava potpunu transparentnost

	(odnos realizovanih u odnosu na broj datih preporuka)	GRECO će u narednom Izvještaju o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranka” dati ocjenu realizacije preporuka od 9 preporuka GRECO-a 3 preporuke nisu uopšte realizovane, 5 preporuka je realizovano djelimično i 1 preporuka je realizovana na zadovoljavajući način.-39%	izvora finansiranja i trošenja sredstava Preporuke realizovane 100%
--	---	---	--

Pokazatelji uspjeha za specifične ciljeve

POKAZATELJI USPJEHA specifičnih ciljeva Centralne izborne komisije BiH

SPECIFIČNI CILJ	Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima po međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja.	Početna vrijednost (n)	Očekivana vrijednost (n+3)
		2021. godina	2024.godina
POKAZATELJ USPJEHA 1.1.	<ul style="list-style-type: none"> Procenat realizovanih preporuka iz Izvještaja o provedbi zakona iz nadležnosti CIK BiH u 2020. godini 	Realizovane 8 preporuka djelimično, od čega 2 započelih (oko 20%)	Realizovano 100% preporuka (24)
POKAZATELJ USPJEHA 1.2.	<ul style="list-style-type: none"> Procenat realizovanih prioritetnih preporuka iz Izvještaja međunarodnih posmatračkih misija (OSCE/ODIHR) za 2018.godinu 	0%	Realizovano 100% prioritetnih preporuka (7)
POKAZATELJ USPJEHA 1.3.	<ul style="list-style-type: none"> Stepen usklađenosti zakonodavnog okvira s preporukama GRECO (odnos realizovanih u odnosu na broj datih preporuka) 	<p>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 41/16)</p> <p>GRECO će u narednom Izvještaju o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranka” dati ocjenu realizacije preporuka od 9 preporuka GRECO-a 3 nisu uopšte realizovane, 5 preporuka je realizovano djelimično i 1 preporuka je realizovana na zadovoljavajući način.-39%</p>	<p>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka osigurava potpunu transparentnost izvora finansiranja i trošenja sredstava</p> <p>Preporuke realizovane 100%</p>

Pokazatelji rezultata za programe

Specifični cilj- Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima po međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja.

Unapređenje izbornog procesa se fokusira na smanjenje broja podnesenih zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića po različitim nivoima, zatim na smanjenje procenata nevažećih glasačkih listića te povećanje izlaznosti birača na izbore.

Naš cilj je povećanje učešća državljana BiH s pravom glasa u izbornom procesu jer se izbori mogu posmatrati kao osnovni izvor uticaja javnosti u predstavničkoj demokratiji.

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH redovno vrši kontrolu izvještaja dostavljenih od strane registrovanih političkih stranaka u BiH.

Političke stranke su, prema odredbama člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, dužne voditi evidenciju o svojim prihodima i rashodima i Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnositi finansijski izvještaj za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu). Finansijski izvještaj, u skladu s članom 12. stav (4) ovog zakona, političke stranke podnose do 31. marta naredne godine, u formi koju je odobrila Centralna izborna komisija BiH. Političke stranke, u skladu s članom 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, podnose poseban finansijski izvještaj za period izborne propagande na način kako je utvrđeno Izbornim zakonom BiH. Nadalje, političke stranke, u skladu s članom 12. stav (5), podnose i ostale finansijske izvještaje koje od njih zatraži Centralna izborna komisija BiH. Političke stranke i nezavisni kandidat, koji učestvuju na izborima za organe vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima, dužni su, u skladu s odredbama člana 15.1 Izbornog zakona BiH, u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za učešće na izborima Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti finansijski izvještaj za period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru.

Osim toga, u roku od 30 dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u „Službenom glasniku BiH“, podnosi se i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora. Centralna izborna komisija BiH je u potpunosti ovlaštena da provodi i izvršava odredbe člana 12. stav (6) Zakona o finansiranju političkih stranaka na način kako je to predviđeno Izbornim zakonom BiH.

U skladu sa svojim nadležnostima, Centralna izborna komisija BiH je u 2021. godini izvršila prijem godišnjih finansijskih izvještaja za 2020. godinu koje je, u skladu s članom 12. stav (4), Zakona o finansiranju političkih stranaka, podnijelo 139 političkih stranaka. Od ukupno 182 političke stranke, koliko ih je na evidenciji Centralne izborne komisije BiH bilo krajem 2020. godine, godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu u skladu s odredbom člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka nisu podnijele 43 političke stranke. Za 18 političkih stranaka, za koje postoji osnovana sumnja da duži period ne obavljaju svoju djelatnost (ne podnose finansijske izvještaje i ne učestvuju na izborima) upućen je prijedlog za brisanje iz sudskog registra, dok je protiv 25 političkih stranaka, koje nisu podnijele godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu pokrenut postupak sankcionisanja.

Cilj je da se poveća procenat političkih stranaka koje podnose godišnje finansijske izvještaje.

Centralna izborna komisije BiH donosi odluke kojima političke stranke, zbog kršenja Zakona o finansiranju političkih stranaka, novčano sankcioniše u skladu s članom 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, a u vezi s članom 15.6 stav (2) Izbornog zakona BiH. Za političke stranke koje ne dostavljaju godišnji finansijske izvještaje i ne omogućavaju pristup svojim prostorijama, kako bi Služba za reviziju izvršila reviziju njihovog finansijskog poslovanja u skladu s članom 10. stav (8) Zakona o

finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH izriče administrativnu mjeru kojom političkoj stranci uskraćuje pravo da se kandiduje na narednim izborima.

Centralna izborna komisija BiH provodi postupak protiv političkih stranaka, za koje postoji osnovana sumnja da su prekršile Zakon o finansiranju političkih stranaka i odredbe poglavlja 15 Izbornog zakona BiH, a nakon provedenog postupka sankcioniše stranke za koje se utvrdi da su prekršile ove zakone.

Svaku sumnju o krivičnom djelu koje se može dovesti u vezu s finansiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje Centralna izborna komisija BiH, u skladu s članom 14. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka obavezno prijavljuje nadležnom tužilaštvu i drugim organima nadležnim za provođenje zakona.

Cilj je da se smanji broj sankcionisanih političkih stranaka, odnosno političkih stranaka koje postupaju suprotno Zakonu o finansiranju političkih stranaka.

Centralna izborna komisija BiH obrađuje predmete koji se odnose na implementaciju izbornih rezultata, na utvrđivanje prestanka mandata i dodjelu mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima, odbijanje mandata i dodjelu mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima, te utvrđivanje prestanka mandata načelnika općina. Daje odgovore na upite, zahtjeve za mišljenje i ostale akte upućene Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Izdaje uvjerenja o dodjeli mandata za skupštine kantona, Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH, Narodnu skupštinu RS, Predstavnički dom PSBiH, te je s popratnim obavijestima, izjavama o prihvatanju mandata, potvrdama o prijemu uvjerenja o dodijeljenim mandatima, kao i izjavama o imovinskom stanju.

Postupak vođenja Centralnog biračkog spiska i upisa birača u isti propisan je poglavljem 3. Izbornog zakona BiH – Birački spisak, te Pravilnikom o vođenju Centralnog biračkog spiska. Centralni birački spisak je evidencija o državljanima BiH koji imaju biračko pravo u skladu s Izbornim zakonom BiH i formira se, vodi i koristi za potrebe organizacije i provođenja izbora u skladu sa zakonom, za provođenje referendum, za provođenje opoziva izabranog zvaničnika i izbore organa lokalne samouprave u skladu sa zakonom. Centralni birački spisak je jedinstven, stalan i redovno se ažurira. Registracija birača u BiH je pasivna, što znači da je svaki punoljetni građanin s pravom glasa kada mu se izda lična karta automatski upisan u birački spisak. Aktivna registracija je zadržana samo za birače izvan zemlje i birače koji glasaju putem mobilnog tima. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH redovno dostavlja informacije Centralnoj izbornoj komisiji BiH o broju lica sa statusom raseljene osobe kako bi se ovim biračima omogućilo njihovo biračko pravo. Centralna izborna komisija BiH zatim provjerava da li se ova lica nalaze na Centralnom biračkom spisku.

Centralna izborna komisija BiH za svaki izborni ciklus usvaja Uputstvo o rokovima i redosljedu izbornih aktivnosti istovremeno kada raspisuje izbore. Kalendar izbornih aktivnosti sadrži detaljno razrađene zadatke, vremenske rokove i odgovorne osobe zadužene za realizaciju aktivnosti.

Vijeće ministara BiH je na 87. sjednici održanoj 29.12.2016. godine donijelo Odluku o imenovanju Interresorne radne grupe za analizu stanja i predlaganje modaliteta uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 8/17), a na 98. sjednici održanoj 12.04.2017. godine donijelo Odluku o izmeni Odluke o imenovanju Interresorne radne grupe za analizu stanja i predlaganje modaliteta uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini. Interresorna radna grupa (IRRG) je počela sa radom 20.02.2017. godine, a završila 26.04.2017. godine i dostavila Izvještaj o radu IRRG Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje.

Vijeće ministara BiH je na 108. sjednici održanoj 19.07.2017. godine usvojilo izvještaj o radu IRRG. Na istoj sjednici Vijeće ministara BiH je uz navedeni izvještaj donijelo i niz zaključaka, među kojima i zaključak broj 3. kojim je obavezalo Ministarstvo komunikacija prometa BiH da u saradnji sa Centralnom izbornom komisijom BiH nastavi pratiti inovacije u oblasti informatičkih i komunikacijskih tehnologija primjenljivih u izbornom procesu u BiH i o tome dva puta godišnje izvještava Vijeće ministra BiH s isticanjem preporuka za postupanje.

Sljedom navedenog formirane su ad hoc radne grupe za izvršenje zaključaka sa 108. sjednice Vijeća ministara BiH.

U skladu sa zaključkom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Vijeće ministara BiH je zadužilo Ministarstvo civilnih poslova BiH da pokrene aktivnosti za formiranje Radne grupe za izradu Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u BiH i izradu Akcionog plana za provođenje Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u BiH. Aktivnosti na formiranju navedene Radne grupe su u toku. Zajednički Kolegij oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine je na 18. sjednici održanoj dana 19.09.2017. godine razmatrao Izvještaj o radu Interresorne radne grupe za analizu stanja i predlaganje modaliteta uvođenja novih tehnologija u izborni proces u BiH i Obavijest o zaključcima Vijeća ministara BiH i obavezao Vijeće ministara BiH i Centralnu izbornu komisiju BiH da formiraju radnu grupu, te da izrade Strategiju za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u BiH i Akcioni plan za provođenje Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u BiH, kao strateške dokumente Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, kojim će se utvrditi kratkoročni, srednjoročni i dugoročni pravci razvoja i korištenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija u izbornom procesu u BiH, te da ih dostave Parlamentarnoj skupštini BiH.

U vezi s naprijed navedenim Vijeće ministara BiH se na 117. sjednici održanoj 10.10.2017. godine upoznao sa Obavještenjem sa 18. sjednice Zajedničkog Kolegija oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine kojim je Kolegij zadužio Vijeće ministara BiH i Centralnu izbornu komisiju BiH da formiraju radnu grupu za izradu Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u BiH i Akcioni plan za provođenje Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u BiH. Za realizaciju obaveza iz nadležnosti Vijeća ministara BiH zaduženo je Ministarstvo civilnih poslova BiH. Na zahtjev Ministarstva civilnih poslova BiH, Centralna izborna komisija BiH je dostavila imena svih članova Centralne izborne komisije BiH koji će biti u sastavu navedene radne grupe. Aktivnosti na formiranju navedene radne grupe još nisu okončane.

Zaključkom broj 9. Vijeća ministara BiH sa 108. sjednice održane 19.7.2017. godine, Centralna izborna komisija BiH je zadužena da, nakon usvajanja Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u BiH i Akcionog plana za provođenje Strategije, u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH, u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH („Službeni glasnik BiH“ br. 64/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13) predlože model osiguranja sredstava potrebnih za provedbu iste.

Vezano za zaključak broj 3. sa 108. sjednice, Vijeće ministara BiH je na 142. sjednici održanoj 15.05.2018. godine razmotrilo Prvi šestomjesečni izvještaj od Ad hoc Radne grupe za izvršenje navedenog zaključka (period juli – decembar 2017. godine), te u vezi s tim zaključilo da se usvaja Prvi šestomjesečni izvještaj za period juli-decembar 2017. godine i da se zadužuje Radna grupa da se uključi u rad Interresorne radne grupe za izradu Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini.

Ad hoc Radna grupa za izvršenje zaključka broj 3. sa 108. sjednice Vijeća ministara Bosne i Hercegovine - nastavak praćenja inovacija u oblasti informatičkih i komunikacionih tehnologija primjenjivih u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini je sačinila, a Centralna izborna komisija BiH na svojoj 35. sjednici održanoj 19.07.2018. godine prihvatila Drugi šestomjesečni izvještaj Ad hoc Radne grupe, te o tome obavijestila Ministarstvo komunikacija i prometa BiH, uz molbu da navedeni izvještaj, u skladu sa Poslovníkom o radu Vijeća ministra BiH, dostavi Vijeću ministara BiH radi razmatranja i usvajanja.

U 2019. godini održan je jedan sastanak Ad hoc radne grupe za izvršenje zaključka 3 sa 108. sjednice Vijeća ministara BiH – nastavak praćenja inovacija u oblasti informatičkih i komunikacijskih tehnologija primjenjivih u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini na kojem se razgovaralo o potrebi

izrade Strategije za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu u Bosni i Hercegovini i Akcionog plana za provođenje Strategije te o statusu Drugog šestomjesečnog izvještaja Ad hoc radne grupe.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je dopisom broj: 04-2-07-1-1287-1/18 od 25.10.2018. godine od delegacije Evropske Unije u Bosni i Hercegovini zatražila pomoć u osiguranju sredstava za pripremu **Strategije za uvođenje novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini**. S tim u vezi delegacija Evropske Unije u Bosni i Hercegovini je obavijestila Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine da je saglasna da se dodijele IPA sredstva u iznosu od 300.000,00 Eura za potrebe izrade strategije koja bi izborni proces učinila transparentnijim i efikasnijim poboljšanjem tehničkih mjera uključujući tehnologije i Akcioni plan za njeno provođenje. Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini, koja provodi projekat podrške „EU podrška razvoju BiH strategije za poboljšanje transparentnosti i efikasnosti izbornog procesa“ je pripremila u suradnji sa Centralnom izbornom komisijom BiH projektni zadatak za izradu BiH Strategije i Akcionog plana za poboljšanje integriteta, transparentnosti i efikasnosti u izbornom procesu, EC/BiH/TEN/19/008. U skladu sa naprijed navedenim, pripremljen je i objavljen međunarodni tender za nabavku usluga izrade navedene strategije i Akcionog plana. Centralna izborna komisija BiH je na zahtjev Delegacije Evropske unije u Bosni i Hercegovini imenovala predstavnika sa pravom glasa u odbor za vrednovanje prispjelih ponuda.

Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini u suradnji sa Centralnom izbornom komisijom BiH pripremila je dokument *Terms of reference* te je provela tender na osnovu kojeg je izabrala izvođača projekta i to Indra Soluciones Tecnologias de la Información S.L.U. (Minsait) iz Španije (broj potpisanog ugovora CTR No 2019/408-529).

Kao krajnji rezultati projekta zacrtani su sljedeći ciljevi:

- 1) Na osnovu ODIHR i GRECO preporuka (koje nisu provedene ili su djelomično provedene) izraditi i početi provedbu sveobuhvatne petogodišnje strategije za poboljšanje integriteta, transparentnosti i učinkovitosti izbornog procesa i Akcionog plana za njenu provedbu, te dati procjenu troškova za njenu provedbu. Pored ostalih ODIHR i GRECO preporuka Strategija će obuhvatiti, ali neće biti ograničena na:
  - Program obuke za izbornu administraciju;
  - Uvođenje nove tehnologije, koja može biti, ali se ne ograničava na skenere za učinkovitiji proces prebrojavanja;
  - Uvođenje softvera ili nadogradnja sadašnjeg softvera Centralne izborne komisije BiH za pravovremeno prikazivanje procesa prebrojavanja i preliminarnih izbornih rezultata tokom i nakon izborne noći za građane i medije.
- 2) Potpuno proveden pilot projekat u opštini korištenjem tehnologije, iznajmljenih skenera za brojanje glasova i/ili drugih tehničkim mjera koji bi proces učinile transparentnijim i efikasnijim. Evaluacijski izvještaj o samom procesu, koji daje prednosti i mane, uključujući i finansijske aspekte i preporuke za korištenje tehnologije u većem omjeru;
- 3) Pripremljeni nacrti za provedbu najmanje tri identifikovane aktivnosti iz Akcionog plana i uključivanje procijenjenih troškova za njegovu provedbu.
- 4) Sveobuhvatan Komunikacijski plan (u kombinaciji sa Akcionim planom za njegovu provedbu) sa ciljem poboljšanja komunikacije za javnošću prije, tokom i poslije izbora, a čiji je primarni cilj ponovno uspostaviti povjerenje javnosti u Centralnu izbornu komisiju BiH kao neovisnog tijela, kao i povjerenje u cijeli izborni proces. Nadalje, Komunikacijski plan bi trebao osmisliti dodatne mjere sa ciljem povećanja svijesti i učešća građana u izbornom procesu.

- 5) U 2020. godini su okončane aktivnosti na implementaciji projekta "Podrške EU razvoju Strategije i Akcionog plana za poboljšanje integriteta, transparentnosti i učinkovitosti izbornog procesa u BiH". Dana, 15.10.2020. godine Centralna izborna komisija BiH je na 67. sjednici donijela Zaključak kojim odobrava tekst, sadržaj i formu Strategije i Akcionog plana za poboljšanje integriteta, transparentnosti i učinkovitosti izbornog procesa u BiH i Zaključak kojim odobrava tekst, sadržaj i formu Komunikacijske strategije Centralne izborne komisije BiH kao ishodom EU projekta.

Nadalje, jedna od planiranih aktivnosti projekta je bila organizacija pilot projekta upotrebe novih tehnologija u izbornom procesu uz korištenje elektronskog biračkog spiska, mašine za generisanje glasačkog listića i skenera za prebrojavanje glasačkih listića u novembru 2020. godine međutim, zbog problema izazvanih epidemiološkom situacijom uzrokovanom COVID-19 isti je odgođen.

Dana, 13.11.2020. godine u Parlamentarnu skupštinu BiH je dostavljena Strategija i Akcioni plan za poboljšanje integriteta, transparentnosti i efikasnosti izbornog procesa " na razmatranje i usvajanje.

Implementacija navedenih zaključaka zahtijeva finansijska sredstva, te je Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, zahtjev za uvođenje novih tehnologija u iznosu od 10.000.000,00 KM vezala za Projekat pripreme Strategije za uvođenje novih tehnologija, koje je Evropska unija u Bosni i Hercegovini odobrila dodjelom IPA sredstava u iznosu od 300.000,00 Eur-a.

Softver i hardver za identifikaciju birača

Nabavkom i uvođenjem tehničkih uređaja omogućila bi se provjera prava na biračkom mjestu, te zaštitio proces glasanja onemogućavajući glasanje u ime drugog lica, porodično glasanje i dr.. Softver bi trebao omogućiti jednostavnu pripremu potrebnih podataka za identifikaciju na biračkom mjestu, odnosno, funkcionisanje na biračkom mjestu. Pored navedenog potrebno je razviti zaštitu podataka, te odgovarajuće preuzimanje podataka sa biračkog mjesta. Softverske i hardverske komponente trebaju biti jednostavne za podešavanje i korištenje od strane biračkih odbora.

Softver i hardver za transmisiju izbornih rezultata sa biračkih mjesta

Nabavkom odgovarajućih tehničkih uređaja sa pripadajućim softverom omogućila bi se automatska transmisija rezultata sa biračkog mjesta do Centralne izborne komisije BiH.

Uvođenje ovakvog načina brojanja glasačkih listića uz upotrebu novih tehnologija smanjilo bi se vrijeme potrebno za utvrđivanje rezultata na biračkom mjestu, spriječile zloupotrebe na biračkom mjestu, smanjile uočene greške tokom prebrojavanja i dr. Softver i hardver bi trebao omogućiti jednostavnu pripremu potrebnih podataka i podešavanja, odnosno, funkcionisanje na biračkom mjestu. Pored navedenog potrebno je razviti zaštitu podataka, te odgovarajuće preuzimanje podataka sa biračkog mjesta. Budući da je riječ o novinama na biračkom mjestu potrebna je i dorada u aplikaciji JIIS BiH za unos i objedinjavanje podataka.

Centralna izborna komisija BiH u saradnji sa Agencijom za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA) priprema projektni zadatak uspostave elektronske identifikacije birača i transmisije izbornih rezultata sa biračkih mjesta. Implementacijom ovog projekta značajno će se unaprijediti izborni proces u BiH, te za njegovu provedbu nisu potrebne izmjene Izbornog zakona BiH kao ni odlučivanje od starne Parlamentarne skupštine BiH. Okvirni procijenjeni troškovi od 10.000.000,00 KM su namijenjeni za nabavku laptop uređaja, čitača biometrijskih podataka (otisak prsta) te potrebne telekomunikacijske opreme.

Cilj je uvođenje novih savremenih digitalnih tehnologija u izborni proces.

U 2023. godini planirano je organizovanje Postizborne konferencije na temu „Analiza Lokalnih izbora i izbora u Mostaru 2020. godine“ na kojoj bi se izvršila analiza Općih izbora 2022. godine u Bosni i Hercegovini i formulisali prijedlozi za poboljšanje izbornog procesa u Bosni i Hercegovini.

Cilj je razmjena iskustava i prijedlozi za poboljšanje izbornog procesa u Bosni i Hercegovini.

U 2022. godini planirano je održavanje Općih izbora u BiH. Očekuje se da će izbori biti raspisani u maju 2022. godine kada će biti usvojeno Uputstvo o rokovima i redosljedu izbornih aktivnosti.

Cilj je uspješno provođenje Općih izbora 2022. godine

U 2024. godini planirano je održavanje Lokalnih izbora u BiH. Očekuje se da će izbori biti raspisani u maju 2024. godine kada će biti usvojeno Uputstvo o rokovima i redosljedu izbornih aktivnosti

Cilj je uspješno provođenje Lokalnih izbora 2024. godine

Izbornim zakonom BiH (član 14.3) propisano je da ukoliko je neki izabrani organ raspušten, odnosno ako mu prestane mandat u skladu s Ustavom i zakonom, Centralna izborna komisija BiH donosi odluku o raspisivanju prijevremenih izbora.

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH kontinuirano vrši godišnju reviziju i kontrolu finansiranja političkih stranaka. Cilj je da broj izdatih revizijskih izvještaja odgovara broju dostavljenih finansijskih izvještaja političkih stranaka.

U oblasti kontrole finansiranja izbornih kampanja cilj je da se poveća stepen poštivanja zakonskih rokova za podnošenje postizbornih finansijskih izvještaja od strane političkih stranaka kako bi se povećala kontrola finansiranja izbornih kampanja, te uvođenje online sistema putem koga će političke stranke izvještavati o svojim troškovima izborne kampanje tokom zvaničnog perioda trajanja kampanje.

POKAZATELJI REZULTATA za programe Centralne izborne komisije BiH

	POKAZATELJI REZULTATA	Početna vrijednost (n) 2021. godina	Očekivana vrijednost (n+3) 2024.godina
	<ul style="list-style-type: none"> • Specifični cilj – Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima po međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti političkog finansiranja. Naziv programa – Provođenje zakona iz nadležnosti CIK BiH Pokazatelj: Procenat realizovanih aktivnosti u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima	100%	100%
P 1. Priprema i provođenje izbornog procesa i implementacija rezultata izbora	a) Broja aktivnosti na vođenju i ažuriranju CBS	606000	2.248.000
	b) Broj pokrenutih i okončanih upravnih postupka	800	1.400

P 2. Kontrola i revizija finansiranja političkih stranaka i izbornih kampanja	a) Stepen poštivanja Zakona o finansiranju pol.stranaka (odnos pozitivnih mišljenja u odnosu na ukupan broj izvršenih kontrola)	60%	66%
	b) Obim kontrole finansijskih izvještaja u odnosu na broj registrovanih političkih stranaka	84%	88%
	c) Broj provedenih revizija	135	150
P 3. Uvođenje novih digitalnih tehnologija u izborni proces u BiH	Procenat realizovanih aktivnosti na uvođenju novih digitalnih tehnologija	15%	100%
P 4. Provođenje Općih izbora 2022. godine	Stepen realizacije zadataka iz Uputstva o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti koje se usvaja za svake opće izbore	0%	100 %
P 5. Provođenje Lokalnih izbora 2024. godine	Stepen realizacije zadataka iz Uputstva o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti koje se usvaja za svake opće izbore	0%	100 %

Metode za prikupljanje informacija o pokazateljima

Centralna izborna komisija BiH podnosi Parlamentarnoj skupštini BiH Izvještaj o provedbi zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.

Centralna izborna komisija BiH informacije o pokazateljima rezultata i pokazateljima uspjeha prikuplja iz svih dostupnih izvora koji su na raspolaganju.

Prikupljanje podataka će se provoditi kontinuirano.

A) AKCIONI PLAN SREDNJOROČNOG PLANA RADA CIK BIH

AKCIONI PLAN SREDNJOROČNOG PLANA RADA INSTITUCIJE CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA BIH																					
Opći cilji/principi razvoja: vladavina zakona, nezavisnost i nepristrasnost, transparentnost i odgovornost u radu																					
Strateški cilji: Doprinos izgradnji institucionalnih kapaciteta, jačanje demokratije, ljudskih prava i sloboda i vladavina zakona, modernizacija izborne administracije,																					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	14d	15	16	17	18	19	20	21
															Izvori finansiranja						
Srednjoročni cilji	Specifični cilji	Programi	Projekat	Institucija odgovorna za implementaciju	Pokazatelj	Jednina mjere	Polazna vrijednost 2021. god.	Ciljana vrijednost 2022. god.	Ciljana vrijednost 2023.	Ciljana vrijednost 2024.	Procijenjeni troškovi 2022.	Procijenjeni troškovi 2023.	Procijenjeni troškovi 2024.	Ostalo	Ukupno troškovi	Budžet	Kredit i Donacije	Ostali izvori	Ukupno	Program u DOB-u	
Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima i međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti i političkog finansiranja	Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima i međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti i političkog finansiranja	Provođenje zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH	Priprema za provođenje izbornog procesa i implementacija rezultata izbora	Sektor za izbore i IKT	Broj aktivnosti na vođenju i ažuriranju centralnog biračkog spiska.	broj	606000	2248000	411000	2248000	2.240.000	2.700.000	2.460.000	-	7.400.000	7.400.000	-	-	7.400.000	*0133160	
							135	137	140	150	850.000	901.000	880.000	2.631.000	2.631.000	-	-	2.631.000	*0133160		
							15%	50%	70%	100%	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	*0133160						
Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima i međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti i političkog finansiranja	Provođenje izbornog i postizbornog procesa u skladu s demokratskim principima i međunarodnim standardima i poboljšanje transparentnosti i političkog finansiranja	Uvođenje novih digitalnih tehnologija u izborni proces	Sektor za izbore i IKT	Stepen realizacije izbornih aktivnosti koje se uvajaju za izbore	%	0%	0%	0%	100%	11.768.000				11.768.000	11.768.000			11.768.000	*0133160		
						0%	0%	0%	100%	5.240.000				5.240.000	5.240.000			5.240.000	*0133160		
											24.858.000	3.601.000	8.580.000		37.039.000	37.039.000	-	-	-	37.039.000	

B) Zaključak

Srednjoročni plan rada Centralne izborne komisije BiH za period 2022.–2024. godine baziran je na relevantnim dokumentima strateškog okvira institucije.

Centralna izborna komisija BiH donosi srednjoročni plan rada institucije i isti objavljuje na svojoj internet stranici.

Broj: 07-1-07-10-1174-4/21

Sarajevo, 07.10.2021. godine

